

Legendy dwóch narodów przekroczyły granice

17 kwietnia 2026r. w Centrum Biblioteczno-Kulturalnym w Żelaźnie zrealizowano jednodniowe wydarzenie „Legendy dwóch narodów”, będące głównym działaniem projektu polsko-czeskiego ukierunkowanego na wzmacnianie współpracy społeczności z Polski i Czech. Przedsięwzięcie wpisuje się w cel nr 1 FMP Euroregionu Glacensis, koncentrujący się na poprawie relacji kulturalnych i społecznych w regionie transgranicznym.

W projekcie uczestniczyło 80 uczniów bezpośrednio zaangażowanych z ośmiu szkół podstawowych, w tym 24 uczniów z Czech – młodych mieszkańców pogranicza polsko-czeskiego. Wspólne działania pozwoliły im poznać tradycje, historię i symbolikę legend obu narodów, a przede wszystkim zbudować naturalne więzi międzykulturowe.

Centralnym punktem wydarzenia były prezentacje teatralne przygotowane przez 8 grup uczniowskich: 7 szkół podstawowych z Polski i 1 szkołę z Czech.

Każda grupa zaprezentowała własną interpretację jednej z legend. Na scenie pojawiły się zarówno postacie znane z rodzimej tradycji, jak i bohaterowie czeskich opowieści. Uczniowie samodzielnie przygotowali scenografie, w tym rekwizyty i krótkie etiudy teatralne, a publiczność mogła zobaczyć, jak różnorodne i twórcze mogą być dziecięce interpretacje dawnych historii.

Wspólne występy stały się przestrzenią do współpracy, wymiany pomysłów i wzajemnego inspirowania się – niezależnie od języka.

Oceny legend dokonało jury w składzie:

Klaudia Lutosławska-Nowak - zastępca dyrektora Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej
Teresa Biel-Lutosławska - radna Rady Gminy Kłodzko
Vladimir Hulman - przewodniczący Stowarzyszenia Rozwoju Regionalnego i Współpracy Czesko-Polskiej w Rychnovie n. Knežnou
Franciszek Piszczek - Towarzystwo Miłośników Krosnowic
Marek Trypka – muzyk, artysta zespołu ludowego „Róża Kłodzka” z Żelazna

Okolicznościowe statuetki wręczył wójt Gminy Kłodzko Zbigniew Tur dla:

Zakładni škola Rychnov nad Kněžnou za najlepszą prezentację legendy „Magdalena Dobromila Rettigová”;

Szkoły Podstawowej im. Stanisława Mikołajczyka w Jaskowej Dolnej za najlepszą grę aktorską w „Legendzie o Róży Kłodzkiej”;

Szkoły Podstawowej im. gen. Wł. Sikorskiego w Ołdrzychowicach Kłodzkich za najlepszą interpretację „Legendy o Lwie Kłodzkim”;

Szkoły Podstawowej im. Wł. St. Reymonta w Kłodzku za najlepsze kostiumy w „Legendarium”;

Szkoły Podstawowej Stowarzyszenia EDUKATOR w Polanicy-Zdroju za najlepszą oprawę muzyczną w „Legendzie o węzach strzegących źródła”;

Szkoły Podstawowej w Wojborzu – nagroda publiczności za „Legendy starego Krakowa”

Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi w Szalejowie Górnym za najlepszą charakteryzację w przedstawieniu „Liczyrzepa i Emilka – Legenda z Gór Stołowych”;

Szkoły Podstawowej w Krosnowicach za najlepsze wartości edukacyjne w legendzie „O czarownicy z Łysej Góry”;

Równolegle odbywały się warsztaty rękodzielnicze dla uczestników, którzy mogli wybrać jedną z trzech form twórczych: maski postaci z legend, amulety i talizmany, ozdobne zakładki do książek.

Każda praca była inspirowana motywami z legend polskich i czeskich. Warsztaty pozwoliły uczniom nie tylko rozwijać zdolności manualne, lecz także przenieść elementy dziedzictwa kulturowego do własnej, osobistej twórczości.

Wyjątkową atrakcją wydarzenia były interaktywne animacje w wykonaniu szczudlarzy z Teatru AVATAR w Legnicy. Artyści, poruszając się ponad tłumem, opowiadali historie, ciekawostki i anegdoty związane z legendami obu narodów. Ich widowiskowe wejścia przyciągały uwagę, angażowały uczniów do wspólnej zabawy, wprowadzały element humoru i zaskoczenia, budowały atmosferę święta kultury.

Szczudlarze stali się żywym łącznikiem między sceną a publicznością, a ich aktywności dodawały wydarzeniu lekkości i energii.

Realizacja projektu „Legendy dwóch narodów” przyniosła konkretne rezultaty: pogłębienie wiedzy o dziedzictwie kulturowym Polski i Czech, zwiększenie otwartości i zrozumienia między młodymi mieszkańcami regionu, wzmocnienie współpracy szkół po obu stronach granicy, stworzenie fundamentu do dalszych wspólnych działań edukacyjnych i kulturalnych.

Dzięki aktywnemu uczestnictwu w inscenizacjach, warsztatach i animacjach uczniowie doświadczili, że różnice kulturowe mogą być inspiracją, a wspólne historie – naturalnym łącznikiem społeczności.

Drogie Panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Żelaźnie, czasem trudno znaleźć słowa, które uniosą wdzięczność tak wielką, jaką dziś czujemy. Bo to, co zrobiliście, nie było „tylko” poczęstunkiem. To było ciepło domu podane na talerzu, serdeczność zamknięta w każdym cieście, troska ukryta w każdym garnku, który z miłością postawiliście na stole.

Wasza praca sprawiła, że uczestnicy wydarzenia – dzieci, nauczyciele, goście z Polski i Czech – poczuli się zaopiekowani, ugoszczeni, przyjęci jak u najlepszych sąsiadów. W świecie, w którym tak wiele rzeczy dzieje się w pośpiechu, Wy podarowałyście nam coś bezcennego: czas, serce i smak tradycji, który łączy ludzi bardziej niż niejedno słowo.

Dziękujemy za uśmiechy, za życzliwość, za to, że potraficie stworzyć atmosferę, w której człowiek od razu czuje się „u siebie”. Dziękujemy za ręce, które pracowały od świtu. Za serca, które biją dla wspólnoty. Za to, że dzięki Wam nasze wydarzenie miało nie tylko program, ale i duszę.

Niech to podziękowanie będzie jak ciepła chusta zarzucona na ramiona – niech przypomina, że Wasza obecność i Wasza praca naprawdę mają znaczenie. I że bez Was ten dzień nie smakowałby tak pięknie.

Podziękowania dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Żelaźnie za wszelką pomoc! Na WAS zawsze możemy liczyć!

Podziękowania dla Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji Gminy Kłodzko za nagłośnienie sceniczne, światła oraz Pana Rafała!

Partnerzy projektu „Legendy dwóch narodów”: Biblioteka Publiczna Gminy Kłodzko z/s w Ołdrzychowicach Kłodzkich oraz Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego i Współpracy Czesko-Polskiej w Rychnov nad Knežnou.

Projekt otrzymał dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg Czechy – Polska 2021-2027. Wydatki całkowite projektu wynoszą 3 320,00 €, w tym dofinansowanie z Unii Europejskiej 2 656,00 €.